



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

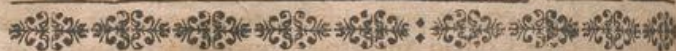
**Tuba Tragica, Seu Historiæ Horroris Plenæ Dominicis Per
Annum Concionatorio ritu aptatæ, Quibus ad oculum
ostenditur, quàm acribus pœnis flagitia proscindat
scelerum Ultor Deus**

Selhamer, Christoph

Norinbergæ, Anno Gratiaë M.DC.XCIX.

Concio XXXIV. Dom. IX. post Pent. Templorum profanatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52721](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52721)



CONCIO XXXIV.

DOMINICA IX. POST
PENTEC.*Domus mea domus orationis est. Luc. 19.*

Templorum profanatio.



Il. AA. sit & mihi hodie indultum Christi Servato-
ris exemplò, illos omnes suis pro meritis cribare
qui Deo ac Superis sacras ædes & Basilicas, sine
modestia & gravitate, sine reverentia & sacrarum
cultu frequentant, eas verbis & factis contaminant,
eas pravis animi desideriis & obscœnis motibus conspurcant,
eas grandibus scandalis incessant, & ibidem plures victimas
immolant quàm præsentì Deo. *Domus mea* inquit Deus ipse
domus orationis est, non saliorum aut heluonum, non lili-
num aut endymionum. *Domus mea domus orationis est*, non
canum hara, non latronum spelunca, non barbitonorum
mercatorum officina, non taberna est, non lupanarium
nec ruralis casa. Omnes fœneratores Christus ipse templum
profligat Jerosolymitanò, & prout Joannes (1) perhibet, ea
flagrò, è funiculis contextò pellit, fugat; hi pecuniosi luron-
hi avari eucliones occupabant tantùm Templi vestibulum
sedebantque per atrium dispersi, maximè peregrinis inter-
quibus summo in pretio aræ victimas distrahebant, panem
vinum, buculas oves, & columbas. Quidquid aris dicarum
est, à sacerdotibus novo cum fœnore hi peccuniarum aucupe-
redimebant, ut duplo majus pretium ex oblatis tanquam
dignioribus victimis reciperent. Hæc omnia Deus everit
mensas nummulariorum subruit disjecit, proscriptis nummulari-
ribus, & ab hac hominum face totum templi atrium splendide
purgavit. In ipsam interiorem Ecclesiam huic hominum generi
suis cum mercibus ne quidem datum fuit pedem intromittere

A.
Exemplò
Christi
templa
purgentur.

(1) Joan.
11.

nec visi sunt simile aliquid vel petere vel attentare, contenti forensi atrio, ubi mercimonia sua exercerent. Et verò cur illis non datum fuit Ecclesiâ ingredi, & ultimos Ecclesiæ angulos distrahendis mercibus aptare? Templum Jerosolymitanum magnis quidem sumptibus & luxu undique magnifico extructum & probè auro illicum est ac splendide circumscriptum, in eo tamen nihil erat nisi umbra Dei, arca nempe foederis, quâ præter manna, binæ Moysis tabulæ, Aaronis virga tot prodigiis clara, & panes propositionis conclusi asservabantur. Steterit hoc templum bis mille, nongentis & viginti millionibus, ut Azor calculat: est autem unus millio nostræ monetæ talis summa, quæ ex decies centies mille florenis confatur. Fuerint in hoc templo argentea thuribula vigesies mille, candelabra pariter argentea decies mille; tubæ ductiles argenteæ mille ac ducentæ, varii generis ac formæ instrumenta musica quadragies millena, vasa purè aurea quinquages millena & ducenta, vasa argentea quinquages millena & nongenta &c. his tamen omnibus insuper habitis, quævis apud nos Catholica ruralis & filialis Ecclesiâ multis superat parasangis Jerosolymitanam illam Dei Regiam & illustrem Basilicam. Ratio tantæ dignitatis ac prærogativæ certa est ac evidens. In templò Jerosolymitano umbra tantum erat parietina, at nostris in ruralibus etiâ templis, tota prostat Dei substantia, tota patet JESU Christi Humanitas in Ara præsens Eucharistica; sicut ergò phæbei solis amplissimus splendor omnibus umbris infinities præstat, ita templum illud Jerosolymitanum quævis hodie ruralis Ecclesiâ gradibus innumeris superat & triumphat, modò Catholica sit, & ibidem incruentum Eucharistiæ sacrificium celebretur. Ah! deprehendisset Christus hos nundinatores & usurarios populos in ipso Templi Sanctuario, quantò zelò in hos avaros institores exarsisset, quos tam acerba crisi in templi propylæo confixit! plus dico: videat Deus Christianos hodie, qui juxta nominis etymon illius ubique doctrinam profitentur, Tempia & Ecclesias nostras, ubi Deo præsentem multa Angelorum millia assistunt, tam modico cultu respicere, imò sine fronte sine pudore sacras ædes mille scandalis opplere? quis sanæ mentis miretur, si zelò justitiæ accensus totam pharetram telis exarmet, &

Sf 2

horri-

B.
Quævis
ruralis
Ecclesiâ
Templo
prævalet
Jerosolymitano.

C.
Ergò Deus
multo
acrius
puniet
horum
Violato-
res quàm
illius.

horridos furores in sacrilegos templorum profanatores è celo depluat, quod sapiùs legitur actitasse, ut tabulæ perhibet Ecclesiasticæ.

Deum bonum! obeantur nonnihil templa nostra, & eminus lustrentur, quid in illis oculos irruet, nisi quod pridem per suum Jeremiam queri auditus & est ter clemens Deus: *quasi est, (2) quòd dilectus meus in domo mea fecit scelera multa* quasi diceret Propheta: peccet tam impudenter mea in domo cæcus Gentilis, barbarus & inhumanus Turca, procax hereticus, tanta sanè pravitas non esset; sunt umbrarum amici, æternæ lucis jurati hostes, omnium impietatum flagrantis proci, omnis pietatis efferi prædones, omnium fraudum & mendaciorum architecti, omnis veritatis & sinceritatis feroces inimici &c. at quòd Christiani mei, meo nomine condecorati, mea unâ eaque salvifica fide ritè imbuti, mea hactenus Caræ liberaliter saginati, meo sanguine refecti, se turcis & barbaris assimilari patiantur, hoc jure bilem excitet fulmineam. Alios maxime Ecclesiasticos in mensis & conviviiis, in viridariis & in tabernis graviter ludi & traduci, vel etiam sacri nominis famâ impiè spoliari; in aulis principum mutuis in se ocellis palatinos efferari; juvenes procos suis cum lupis ad ornatus luxum & luxuriam compositis, etiam tecto capite per plateas grassari; in nundinis annuis mille fraudes excoqui, mille iniquitates exerceri, mille per cuniculos & viarum anfractus impias opes corradi, illo sub fornice, illa in officina, tot mendacia fabricari &c. id meos utique rancores exsuscitat & inflamat, sed longè graviores iras inde haurio, quòd viderem hæc & alia his turpiora meis in Ecclesiis praticari. Quis mali ergò his in sacrariis nominales christiani operantur? pro immmane probrum! erubesco referre singula. Ipse Ezechiel (3) loquatur, quid mali viderit sub tectis istis: *ingredere & vide abominationes pessimas, sed à sanctuario incipe*, ut mox capite memorat sequenti: *& ecce quasi 25. viri dorsa habebant contra Templum Domini, & facies ad orientem, & adorabant ad ortum solis.* Tirinus in harum vocum periphrasi sub 25. viris miserabile sacerdotium intelligi vult, quod locò veri Dei,

(2) Jer. 11.

D.
Zelat
D. mum
suam Deus.

(3) Ezech.
8. & 9.

Dei inanimatum solem seu paganum Apollinem sacrilegè adorabat. In sensu morali voces illas etiam ad eos extendit, qui plus lucri quàm Dei gratiâ templum frequentant; plus suum salarium, quàm sacrarium ampliari gestiunt; qui beneficia sua & officia explent obiter sua interim angarialia ad obolum urgent; curas & labores suos pretiò appetant decumanò; magnis sumptibus premunt funera; anniversarios per Officiales & Vicarios propriâ firmatos abolere contendunt, frugibus annexis horreo sacrilegè illatis, aut divite salario pro somno & otio perperam recepto, cum grandi damno vel purgantium animarum vel viventium amicorum, qui suis precibus & suffragiis ritè fundatis impiè fraudantur, unde onus restitutionis in perfidos tot sacrorum vespillones redundet; qui porrò gressus omnes Dei aut Cœlitum gloriæ factos arcè dinumerant; suis ut duplonibus coronentur; qui, ut inquit Gilbertus (4) *mercimonìa de Christo exercent*, Judæ germani fratres, cujus exemplò lucra quærant ex unguento, ex eleemosynis, ex gazophilacio, ex agno paschali, nulli communicando, nisi pingui victimâ excolatur. Taceo illos, qui Christi patrimonium, reditus & census Ecclesiarum miserè discerpunt aut per alios discerpi, inutiliter dispensari, vel per immane sacrilegium gulæ immolari patiuntur. Ah! nonnullis in locis ita hæc græcatio ex Ecclesiæ bonis sine fronte assumpta invaluit, ut nec sacrario, nec ipsi Eucharistico Deo parcatur; in ipsius oculis Divinis crateras magnos statuunt & vinâ coronant, ut vires hauriant gestando conopeo decretas &c. quo tamen ita potius deficiunt, ut eas sacrorum Bajulus per omnes casus non possit declinare.

Placet ulterius coram arbitrari, quantis apud nos honoribus templa excolantur? opus non est ut singula lustrentur, quod Ezechiel visus est, exigere. Id satis est patulis auribus haurire, quod bini vel terni Patres hac super re propriâ signarunt. Mihi unî fidem nolim adhiberi. Primus sit D. P. Anastasius Sinaita, cujus ab ore hæc profuunt (5) lamenta: *Aliqui postquam in templum venerunt, ne unâ quidem horâ quiescunt, mutuo confertis sermonibus nugantes, plus*

Sf 3

ineptis

E.
Quæ in
templis
Jeremias
vidit &
Ezechiel,
ad avum
nostrum
moraliter
trans-
feruntur.

(4) Gilb.
Abb. ser. 5^e
in Cant.

(5) S. Anast.
Sin. orat.
de Synax.

F.
Irreverentia
Christianorum in
templa per
Patres expo-
nuntur.

G.
Cruce
Politici.

ineptis fabulationibus, quam pijs precibus intenei. Sic politi-
egit pseudopoliticus ille Coridon, qui canibus suis comitatus
fidem suam undique paradoxam toti hominum cœtui explicat,
templi primam sedem cum enormi prosopopœia ingressus
En ut humeros jactat! ut caput & collum totumque trasfor-
truncum domicellis incurvat! ut humum verrit complemen-
tista? Deum in ara præsentem ne quidem oculò dignatur; Ios
principe sibi vendicatò, & canibus vernis, mox irruit sedile
quasi arduum iter confecisset, pedes exporrigit, & dexteri
firmat capitolium, ne somniò pressum humi defluat. Nullam
hic genuflexionem videas, nullum rosarium &c. hæc & alia
tanquam puerorum nugamenta ne quidem in animum. For-
mat quidem Crucem, sed qualem? politicam: primò cincinnata
in altum erigit; fictis crinibus si caput tumeat, reformat pilis,
inde mystacem suum in utramque partem detorquet, tandem
punctum honoris deorsum trudit ne pilus sursum elatus in-
folescat. Hem totam crucem politicam, orci fabulam! audit
hic sodes in ara proxima Corpus Eucharisticum elevari, move-
se quidem & modicè tundit pectus quasi diceret *hic latet
anguis in herba*; mox tamen iterum pergit vel cum canibus
ludere, vel cum sui similibus socienis confabulari. Sacro nec-
dum finitò nova promit, legit literas, haurit tabacum. Hæc
pietas politica est, quam hodie Machiavellistæ Deo exhibent
præsentî. Sic leges explent Ecclesiæ, sacrum præcipientis.
Dicite modò, an crudius cum Deo agi possit ab ultimæ fœci
rustico? hæc si politia fuerit, dic quid erit grobianismus? quid
morum erit rusticitas? Imperant quidem leges etiam politice,
ut singulis suis honor deferatur; sed quem totum hic domi-
cellæ recipiunt, ex eo nihil ultrà in Deum redundat. Primus
nempe hic etiam orcus trahit, alteras aut penitus nullas
Deus. *Alii*, pergit iterum Anastasius, *de rebus & possessionibus
suis paciscentes emporium, & nundinarum locum sacrum
templum; alii detrahendo invicem, seu etiam ipsis sacerdotibus
sacrificium offerentibus in collecta occupantur.* Hæc Anast.
Sic ergo multi sacris in ædibus mercantur, nundiantur, de
agris & villis suis tricantur. Non pauci acerba crisi dilacerant
sacris operantes presbyteros, quibus sæpè procaciter affingunt
nun-

nunquam somniata. Aliqui hostem suum eminens prospiciunt, mox animo coquunt vindictam. Ita templa mendaciis, detractionibus, & mille aliis pravitatibus opplentur. Et hoc sit Deum presentem in Ecclesiis coluisse? hoc sit sacrum die festivo pie ac reverenter audivisse? antiquus Pater Eusebius (6) ipse oculis suis scandala vidit horrida & doluit Domum Dei tantis cruditatibus objacere. Ipsum audiamus: *novi plerisque ad Sanctorum celebritates accedere, ut magis peccent, atque ita recedere: accedunt non ad fundendas preces, sed ad voluptate capessendam.* His verbis illos maxime tangit memoratus Pater, qui ut videant, ut videantur, luxu vestium superbientes Ecclesias subintrant: *propter ipsum convenum ac mutuum videre ac videri, pompa in publicum proferuntur, vel ut luxuria negotietur, vel ut gloria insoleat,* quod quidem de cœcis dixit gentilibus Tertul. (7) at quis vetat, quod minus ea de ipsis etiam Christianis prædicemus, quia hunc in finem nimis quam sæpe etiam nostræ fidei domestici sexus utriusque juvenes puellæ adulti & adulteri, adultæ & adulteræ templa frequentant, ut vel oculos possint in alienam figere formam, vel propriam valeant alienos fascinare. Sciunt subinde meliorem locum colloquendi & precandi non dari quam Domum Dei; his ergo luxuriantibus colloquiis tanquam publicum lupanar servare debent templa & sacella, visitationes sacrarum ædium & prolixæ peregrinationes. Hinc *filia Sion*, ut queritur Isaias (8) *collò excelsò* (seu adusque scandalum nudatò, quod meretricum est, non pudicarum virginum) & *nuribus oculorum ibant* Jerosolymas, seu in Divorum basilicas, in omnem petulantiam effusæ, in omne flagitium projectæ, in quodvis commercium pronæ ac proclives. At nunquid hoc est ex Domo Dei lupanar facere ac prostibulum? quæ de causa dextrâ fulminante totam urbem, totum aliquem cœtum, percutiat justum Numen? Hæc & alia multis in locis etiam nunc ridentur veluti peccatilla, cum tamen Theologi pœnè omnes scandala similia grandibus iisque mortalibus peccatis accenseant. Et verò ratio dicitur, peccatillum dici non posse, quò Deus ipse luditur & contemptui habetur, si penes ipsum locum, in quo Christus sacramentaliter renascitur, tot impieta-

(6) Euseb.
orat. de S.
Com.

(7) Tertul.
l. i. de cultu
fem. c. vii

(8) Isa. 7.

H.
Probra
templis
illata
dicuntur
peccatilla

impietates & luxuriosæ procreationes committantur. Peccatillum utique dici non potest, si ex Domo Dei lusoria aut potatoria fiat taberna, lustrum, pasta. Peccatillum haud dubiè dici non potest, si ibidem locus detur iræ ac rancoris, odio & vindictæ; si ibidem plùs creaturis serviatur quàm Creatori, plùs orco quàm Deo sacrificetur, & tot innocens animulæ scandalizentur, scandalò probis datò, unde alèa in pejus versà in omne scelus protrudantur, totique tandem cœlo miserabilem nuntium remittant.

Hæc tamen qui credere renuit, id quod sequitur, probè capiat, discatque cum alterius damno in timore ac tremore Christiano Ecclesias obire, & in his oculos duntaxat Divinissimam Majestatem reflectere, huic uni famulam operam deferre, huic uni vota & preces effundere, qui omnem petulantiam in Ecclesiis effusam hic & ibi grandibus passim castigat. Horroris plenum est, quod S. P. Basilius Episcopus

(9) S. Basili.
S. Luc. l. 2.
de mir. S.
Thecl.
c. 18.

Seluciensis (9) propriâ descripsit, & ad posteros transmissit. Erat festus dies Divæ Martyri Theclæ sacer, quem cum solenne pompa celebrare statuisent, grandis populi affluxus in templum irruit, ut novam festivitatem coràm spectarent. Hoc in affluxu etiam præsto erant duo, qui Irenopoli adveniant, plùs tamen curiositate adducti quàm pietate. Peractis omnibus Divinis & expedita solennitate, hi duo cum pluribus in hospitio convenerant, ubi singuli, quod ipsi maxime placuisset, palàm prædicabant: hic nobilem musicam extraxit, ille splendide vestitus aras commendavit, tertio ipse Pontificatus infulatus præplacuit tam nobili Clerò stipatus. Alius in clytis laudibus ultra horariam concionem celebravit, quod prodigiosæ Virginis hujus Virtutes sole clarius illustratæ sunt. Cum omnes sensa sua enucleassent, tandem etiam aliter Irenopolitanus, cui nomen Orentius, quid ipsi maxime placuisset, sacrilegis hæc vocibus detexit: prædicare, ut lubet, festivas pompas & lætabundam diem, mihi horum nihil placuit; meo præ objecto tota musica despuit, omnis ara evulsit, omnis concio emarcuit, tota mitra gravitas & Cleri circumstantis pompa pro nihilo fuit; id unum mihi perplacuit, quod ex oedeo templi respiciens plurimum suspexi. Inde feminæ

I.
At ea Deus
pœnis
multat
æternis.
Probatur
quæ
Orentium

vidi, quã non formosior ulla, prò quantum frontis & oris decus, quàm vivax color vultum composuit?

*Inter virgineos longè pulcherrima cœtus
Vicit fœmineos pulchrior ore choros.*

Ab hac nec oculos nec animos meos dimovi; nescio proin quid aibi per Ecclesiam ageretur. Mihi unum hoc formæ prodigium in votis erat & perennibus desideris: nihil mihi Musica, nihil templi ornatus, nihil Oratoris eloquentia; hæc una delictum erat meum, nectar & ambrosia, ita quidem, ut nihil magis cordi esset, quàm ut Martyrem Theclam exorarem, quò efficeret, ut hæc mihi formã etiam frui liceret! O bellæ cœloque dignæ preces, imò rectius, vota verè horridam, sacrilega, stygia, execranda! ita nempe carnivoli flagriones etiam in templis scortantur; ita sæpè in taberna coram tabacaniis fratribus probra sua & propudia enarrant, sæpè per supinam & efrontem impudentiam palàm jaçitant, quàm splendide per ipsos Berta illa sit seducta; cum verò animus esset in Sacro Tribunali purgandus, hærent, cespitant, halucinantur, & probra sua hi lurcones Sacris auribus committere erubescunt, quæ ante tota coram heluonum caterva cum plausu recitabant. Quid lucratus sit hæc impudentia & sacrilega dicacitate Orentius, brevi clarescet. Hæc peccatilla non fuisse, eventus docuit. Effatum est Spiritus Sancti (10) qui viderit mulierem ad concupiscendam eam, jam mæchatus est eam in corde suo; ergò si quis hæc concupiscentiis immoriatur, jam cœlo excidit æternum. Ita signatè Paulus (11) intonat: *Omnis fornicator, aut immundus, aut avarus, quod est idolorum servitus, non habet hereditatem in regno Christi & Dei.* Hoc accuratè probabit Orentius noster, formæ præco femininæ. Cœnã soluta, lectis conceditur, ubi reliqui omnes celeri somno correpti placida quiete laxabant membra, solus tamen Orentius largo licet pocænio invitatus somno indulgere haud potuit; jacebat duas pænè horas insonnis; his dilapsis, videbatur sibi aspectabilem se habere Sanctam Theclam throno aureo sublimem, & larga cuivis munuscula dispensantem, qui hunc

T t diem

dlem festo cultu celebrassent quos inter cum etiam Orentis esset, hinc uni dicere videbatur virgo Martyr eumque palam compellere, quam mercedem ipse prentaret? An adhuc formosam illam in templo visam adamaret? cum impius veneris fatelles annuere, reposuit virgo: i ergo & preoptatum hoc donum elegantem lupam capesse. Nemo unquam tanta letitia gestiebat, quam Orentius tam venusta feminae praeda potitus. At vix hora diffudit, grande gaudium in horridos ejulatus migravit. Adluit tandem petita Venus, visa in templo femina cubile ingressa, recta petit Orentium, quam etiam amplectitur, mox tamen in avernalem harpyjam mutata, hominem impium dilacerat, cutemque a capite ad calem detrahens infelicem Marsyam ita foetore ac vermibus replet, ut multi, qui una in cubiculo erant, ad hoc enorme spectaculum erpergesacti animo linquerentur. Haec tragedia, sic in terminis de se meminit Basilus, tantos mihi horrores incussit, ut eam praehorroris vix calamitate possim signare & chartis committere.

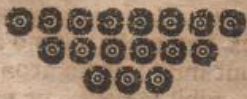
Hem epilogum, quem amor carnis & lascivus ex somno veram fecit historiam. Dubium non est, justum hic Deum exemplar ab oculos statuere illis voluisse, qui oculis suis nimis indulgentes, sacras aedes sacrilego luminum lampade profanant & nefario ausu incestant. Orentium proinde omnes impudentes proci, omnes luxuriantes lupae probe intueantur, quibus idem est templum ac lupanar publicum, potatorum taberna, vel letronum spelunca. Dicant modo sacrorum ludiones, parum referre, quidquid in templis agatur, quidquid in Ecclesiis cogitur. Pravis hisce desideriis in patenti foro, in publica platea, domi ex fenestra sua litasset Orentius; Deo forte simulationis poenas dedisset, sed non tam graves, tam tragicas atque nunc, cum his obscenitatibus Domum DEI conspiraret. DEO qui coram DEO non peperit, se dignum fecit quem poenam etiam exoticam scelerum vindex Deus proscinderet aliis omnibus ad cautelam, qui cum Orentio haec stygia deliria secum etiam ad usque templa deportant; his omnibus Aug. Sotil, ternum va S. P. Aug. (12) intentat, cum quo totum hunc sermo

(12) S.
Aug. Sotil,
6. 4.

monem concludam: *va, inquit ille, cæcis oculis, qui te non vident! va oculos avertentibus à te, ut videant vanitatem, imò libidinem & luxuriam, feminam luxuriosè nudatam, aut vestium luxu luxuriantem lupam, quam toties ipse orcus induit, ut evellat & destruat, & dissipet & disperdat, sui que juris faciat animam præciosissimò Sanguinis Domini lytrò redemptam. Væ omnibus illis, qui te ò DEUS in Domo tua tam graviter offendunt, & oculos à te averfos in peccaminosa objecta rejiciunt, optabunt hi aliquando, utinam à cunis cæcus fuisset, ita nec DEUM nec illius sacras ædes violassent, & jam illis etiam DEUM à facie ad faciem mihi datum foret intueri, quo intuitu me in æternum libido privavit.* Hæc ut maturè caveantur, cum Jobo pactam renovemus quotidie (13) dicamusque: *pepigi factus cum oculis meis, ut ne cogitarem de virgine.* Frænum fortè ac lupatum sensibus nostris injiciamus, ne liberi dimissi animam orco prostituant. Greg. teste, (14) *intueri non decet, quod non licet concupisci.* Sequamur omnes Siracidis (15) Consilium, quo Sacris Basilicis omnem reverentiam adstruxit: *custodi pedem tuum ingrediens Domum Dei, ingressus pariter totum hominem ita dirige, ut eximius audias DEI ac Templorum cultor, & quæ talis è cælo terrestri, quod templum est, ad veri nominis cælum Divinum sustolli merearis.*

(13) Job; 31.
(14) S. Greg. 22^o mor. c. 20

Amen.



Tt 2 CON-